

Coloscopie

Vorbereiding met Picoprep

Inleiding

Als iemand darmklachten heeft, kunnen verschillende onderzoeken nodig zijn. Deze brochure geeft u informatie over een coloscopie, een onderzoek waarbij de dikke darm (en eventueel het laatste deel van de dunne darm) aan de binnenkant wordt bekeken met een flexibele, bestuurbare kijker, een zogenaamde endoscoop. Endo betekent 'van binnen' en scoop betekent 'kijker'. Zo'n onderzoek heet een 'endoscopie'.

In deze folder leggen wij u uit wat het onderzoek inhoudt en hoe u zich thuis moet voorbereiden.

Voorzorgsmaatregelen

- Het is belangrijk dat u onderstaande adviezen opvolgt. Als u antistollingsmedicatie gebruikt waarbij u begeleid wordt door de trombosedienst adviseren wij u om met de arts die u deze medicatie heeft voorgeschreven of met de aanvragend arts van de coloscopie te overleggen of de medicatie gestopt mag worden voor het onderzoek. Wanneer de datum van het onderzoek bekend is vragen wij u om met de Trombosedienst te overleggen over de exacte stopdatum en om afspraken te maken over het herstarten van de medicatie.
- Als u ijzertabletten slikt, stopt u zeven dagen vóór het onderzoek met het slikken van deze tabletten. IJzertabletten kleuren namelijk de darminhoud zwart en kunnen daarom het onderzoek bemoeilijken.
- Als u diabetespatiënt bent, meldt dan aan de arts of diabetesverpleegkundige waar u onder controle bent, dat u een coloscopie krijgt. Overleg met de arts of diabetesverpleegkundige het gebruik van insuline in verband met de voorbereiding die u moet volgen. Neem op de dag van het onderzoek de prikpen en de bloedglucose-meter mee.
- Meld aan uw behandelend arts als u een pacemaker of inwendige defibrillator heeft. Er zijn dan aanvullende maatregelen nodig.
- Meld aan uw behandelend arts als u mogelijk zwanger bent.

Overige medicijnen kunt u normaal blijven innemen, minstens 1 uur nádat u Picoprep hebt ingenomen. Belangrijke instructies voor schone darmen

Om de dikke darm van binnen goed te kunnen bekijken is het belangrijk dat deze helemaal schoon is. Daar moet u in de dagen voor het onderzoek thuis zelf voor zorgen. De voorbereiding bestaat uit veel drinken, het volgen van een vezelbeperkt dieet en het gebruik van een laxermiddel. Het moment waarop u start met het laxermiddel is afhankelijk van het tijdstip van het onderzoek.

Het is belangrijk dat u de aanwijzingen voor deze voorbereiding goed opvolgt. Als uw dikke darm niet goed schoon is, kan het onderzoek niet doorgaan. **Uw darmen zijn schoon als uw ontlasting waterdun is en een heldere, doorzichtige kleur heeft, zonder vaste stukjes.** Als tijdens het onderzoek blijkt dat de dikke darm niet schoon

is, wordt het onderzoek stopgezet. Het onderzoek wordt dan op een andere datum, na een nieuwe darmreiniging uitgevoerd.

Laxeren bij diabetes

Bent u diabetes patiënt? Als u dit meldt bij het maken van de afspraak dan proberen we het onderzoek zo vroeg mogelijk te plannen.

Neem ook voor het innemen van het laxeermiddel Picoprep contact op met uw diabetesverpleegkundige om de voeding en eventueel de hoeveelheid insuline aan te passen. U kunt ook contact opnemen met de afdeling Diëtetiek van het ziekenhuis. Het telefoonnummer staat achter op de folder.

Dieetvoorschrift

Vezelbeperkt dieet

Twee dagen voor het onderzoek start u met het vezelbeperkt dieet. Hieronder vindt u een overzicht van wat u wel en niet mag eten.

Wat mag u niet eten?

- Volkoren graanproducten zoals brood met zaden, volkorenbrood, volkoren en meergranen pasta en zilvervliesrijst.
- Vezelige groenten zoals asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwtten, peulvruchten, taugé, maïs, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika en rauwkost.
- Bepaalde fruitsoorten zoals sinaasappel, grapefruit, mandarijnen, kiwi, bramen, druiven, aardbeien en gedroogde vruchten.
- Noten, pinda's en zaden.

Wat mag u wel eten?

- Beschuit, wit of licht bruin brood met margarine of boter, magere vleeswaren, gekookt ei, hagelslag, chocoladepasta, honing, stroop, kaas en jam zonder pitjes.
- Zacht, rijp fruit of fruitconserven zonder pitjes, vezels of schil. Appelmoes en vruchtenmoes.
- Soep met stukjes vlees, vermicelli en/of soepballetjes (**geen soepgroenten!**), aardappelen, witte rijst, pasta, macaroni, licht gebraden mager vlees, vis of kip (zonder vel).
- Gaar gekookte groenten zoals bloemkool, broccoli, worteljes.
- Vla, pudding, kwark of yoghurt.

De dag vóór het onderzoek

Na de broodmaaltijd (om 18.00 uur) mag u niets meer eten tot na het onderzoek omdat de darmen anders niet goed leeg zijn.

Om 19 uur moet u beginnen met het innemen van het laxeermiddel Picoprep. Dit bereidt u op de volgende manier:

- Vul een glas met koud water.
- Leeg de inhoud van 1 zakje Picoprep in het glas.
- Roer 2 tot 3 minuten. Als de melkachtige oplossing warm wordt, wacht u tot deze is afgekoeld. Drink dan het glas leeg.

Het is belangrijk dat u na het innemen van de Picoprep 1,5 tot 2 liter heldere dranken drinkt, oftewel u moet minimaal 250 ml. heldere drank per uur drinken. Dit komt overeen met een grote mok en is heel erg veel, maar het is wel echt noodzakelijk omdat anders de darm niet schoon genoeg is om een betrouwbaar onderzoek te kunnen uitvoeren.

In de volgende paragraaf vindt u een toelichting van het begrip 'heldere dranken'. Neem als heldere drank in ieder geval 1x een heldere bouillon (bijvoorbeeld gemaakt van een bouillonblokje).

De dag van het onderzoek

Het tweede zakje Picoprep dient u op de dag van het onderzoek, **4 uur vóór het onderzoek** in te nemen.

Voorbeeld: u hebt de afspraak voor het onderzoek om 8.30 uur. Dan dient u om 4.30 te beginnen met het innemen van de Picoprep. Dit is een erg vroeg tijdstip, maar wel **belangrijk**, omdat de darm anders niet leeg genoeg is en het onderzoek misschien niet volledig kan worden uitgevoerd!

U bereidt de Picoprep op dezelfde wijze:

- Vul een glas met koud water.
- Leeg de inhoud van het tweede zakje Picoprep in het glas.
- Roer 2 tot 3 minuten. Als de melkachtige oplossing warm wordt, wacht u tot deze afgekoeld is. Drink dan het glas leeg.

U moet ook nu weer 1,5 tot 2 liter heldere dranken drinken oftewel minimaal 250 ml. heldere drank (een grote mok) per uur. Neem ook nu weer in ieder geval 1x een heldere bouillon.

Heldere dranken betekent:

- Water, sportdranken, heldere bouillon, limonadesiroop, vruchtensap zonder vruchtvlees
  - Koffie en thee, zonder melk zijn toegestaan (eventueel met suiker)
  - Drink geen koolzuurhoudende dranken, melkproducten en alcoholische dranken
  - Vermijd roodgekleurde dranken, zoals tomatensap, om verwarring met bloed te voorkomen in de darmen
- U mag tot na het onderzoek niks meer eten.
  - U moet tot 1 uur vóór het onderzoek heldere dranken blijven drinken om de darm goed schoon te krijgen.

Dag van het onderzoek

- Neem op de dag van het onderzoek thuis een douche of bad.

- Rook niet op de dag van het onderzoek!
- Als u zich op de dag van het onderzoek ziek voelt, neem dan contact op met de Endoscopieafdeling. Het telefoonnummer vindt u achter in deze folder.
- Neem een lijstje mee met daarop de medicatie die u gebruikt.
- Maak bij gebruik van nagellak of kunstnagels een van uw wijsvingers vrij. Hiervoor moet u de de nagellak en/of kunstnagel verwijderen. Dit is nodig om de zuurstofopname te kunnen meten via een sensor die we over uw vinger schuiven.
- Neem geen waardevolle spullen mee. Bij verlies of diefstal kunnen Zuyderland Medisch Centrum en de medewerkers hiervoor niet aansprakelijk worden gesteld.
- Draag makkelijk zittende kleding.
- Eventueel een extra onderbroek meenemen.

Locatie

Het onderzoek wordt in Zuyderland Medisch Centrum, locatie (zie achterkant folder) uitgevoerd. Ruim 10 minuten voor het afgesproken tijdstip meldt u zich bij de Endoscopieafdeling.

Het onderzoek zelf

Tijdens het onderzoek wordt u begeleidt door een verpleegkundige van de Endoscopieafdeling. Een Maag-Darm-Lever-arts, een verpleegkundig endoscopist of een Maag-Darm-Lever-arts in opleiding voert het onderzoek uit.

Doe gemakkelijke kleding aan, geen kleding die knelt. De verpleegkundige zal u binnenroepen en u verzoeken uw schoenen uit te doen en uw onderlichaam te ontbloten.

U krijgt een handdoek aangereikt die u om kunt slaan en tevens krijgt u hoesjes om over uw voeten te doen. U krijgt een infuusnaaldje ingebracht, waardoor eventueel een kortwerkend slaapmiddel Midazolam® (dormicum) kan worden toegediend. Hierdoor ervaart u het onderzoek als minder onaangenaam. Het medicijn maakt u wat slaperig en vermindert uw reactievermogen. Als het nodig is, krijgt u pijnstillende medicatie. Tijdens het onderzoek ligt u op uw linkerzijde. Voor het onderzoek wordt een endoscoop gebruikt: een flexibele slang met aan het uiteinde een hele kleine camera met een lampje. Het eerste deel kan in alle standen worden gebogen, waardoor het mogelijk is om de bochten van de darm te volgen. De endoscoop wordt voorzichtig door de anus naar binnen geschoven. De arts of verpleegkundige legt u uit wat er verder gaat gebeuren.

Het inbrengen kan een drukkend gevoel of kramp veroorzaken, ook omdat tijdens het onderzoek lucht in de darm geblazen wordt. Door windjes te laten tijdens het onderzoek kan de druk in de buik worden verminderd. U hoeft zich hier niet voor te schamen. Als de darm schoon is zijn de windjes geurloos. Tijdens het onderzoek kan het nodig zijn dat u een andere houding moet aannemen. Soms is het beter dat u op

uw rug of rechterzijde ligt. Ook kan het zijn dat de verpleegkundige op verzoek van de arts op uw buik steunt om de endoscoop van buitenaf tegen te houden.

Het voordeel van een endoscopie is dat de arts bepaalde afwijkingen zoals ontstekingen, zweertjes, bloedinkjes en gezwellen direct kan zien. Ook is het mogelijk om via de endoscoop ingrepen uit te voeren.

Zo kan uw behandelaar bijvoorbeeld stukjes weefsel wegnemen voor nader onderzoek (biopsie), een bloeding stelpen of een poliep verwijderen. Dit laatste gebeurt met een klein soort lasso die om de poliep wordt getrokken (diathermische lis). De meeste van deze ingrepen zijn niet pijnlijk, maar veroorzaken soms wel wat bloedverlies.

Een coloscopie duurt ongeveer 15 tot 40 minuten. Op indicatie wordt na de ingreep een slangetje ingebracht om de lucht die tijdens het onderzoek in uw darm wordt geblazen, te laten ontsnappen. Dit zorgt dat het opgeblazen gevoel een stuk minder wordt.

Pijn

Het onderzoek is soms pijnlijk, vooral als u in het verleden bent geopereerd in de onderbuik. Als u erg tegen het onderzoek opziet, kan een kortwerkend slaapmiddel Midazolam® (dormicum) worden toegediend en zo nodig een (sterkwerkende) pijnstiller (Fentanyl®), waardoor het onderzoek voor u prettiger verloopt. Dit is echter GEEN narcose. Wilt u van de Midazolam® (dormicum) gebruik maken, dan kunt u dit tijdens het maken van een afspraak doorgeven aan de secretaresse van de afdeling Interne geneeskunde.

Omdat het hier om een medicijn met eventuele bijwerkingen gaat, zal de arts die het onderzoek verricht pas na enkele metingen definitief besluiten of u dit medicijn krijgt. Door middel van een meetapparaatje op de vinger wordt het zuurstofgehalte en de hartslag tijdens het hele onderzoek gecontroleerd. Om een goede meting te kunnen doen, vragen wij u om indien u kunstnagels of nagellak gebruikt, deze van een van uw wijsvingers te verwijderen. Ook wordt gedurende het onderzoek elke vijf minuten de bloeddruk gemeten. Als u apneu heeft en een CPAP (ondersteuningsapparaat voor de ademhaling) gebruikt, dient u deze mee te nemen voor gebruik tijdens het onderzoek. Als u deze niet bij zich heeft is het toedienen van ontspanningsmiddelen niet mogelijk.

Voorzorgsmaatregelen na gebruik van Midazolam® (dormicum)

- Als dit kortwerkend slaapmiddel is toegediend, moet u er rekening mee houden dat u na afloop van het onderzoek nog 45-90 minuten op de afdeling moet verblijven, totdat u goed wakker bent.
- Als u Midazolam® (*dormicum*) krijgt is het nodig dat u iemand meeneemt die u naar huis begeleidt. U mag namelijk 24 uur **niet zelfstandig** deelnemen aan het verkeer, ook niet met openbaar vervoer of taxi. Het is dus belangrijk dat u

ervoor zorgt dat een begeleider in de wachtkamer zit die na het onderzoek bij u blijft.

- Degene die u begeleidt moet ouder zijn dan 18 jaar.
- Het is niet wenselijk jonge kinderen of baby's mee te nemen. Hun aanwezigheid op de Dagverpleging kan storend zijn voor andere patiënten.
- Er mag maar één begeleider mee naar de Dagverpleging, indien u met meer personen bent, dienen deze te wachten in de wachtkamer of op een andere plek.

Na het onderzoek

Als u besloten heeft om van Midazolam® (dormicum) gebruik te maken, moet u na het onderzoek op de Dagverpleging blijven van de Endoscopieafdeling totdat u goed wakker bent.

Als het middel is uitgewerkt, mag u weer eten en drinken, behalve vette, gekruide maaltijden en alcohol.

Mogelijk heeft u na het onderzoek nog last van een opgeblazen gevoel. Winden laten geeft dan verlichting.

Doe het de dag van het onderzoek rustig aan. Als tijdens het onderzoek een ingreep heeft plaatsgevonden, kunnen extra controles nodig zijn. De arts bespreekt dit met u. Als er bij u poliepen of andere stukjes weefsel zijn verwijderd, kan het zijn dat u de eerste twaalf uur na het onderzoek wat bloed bij de ontlasting heeft.

Wanneer contact opnemen?

Bij een coloscopie komen nauwelijks complicaties voor.

Het is echter belangrijk dat u onmiddellijk contact opneemt met de Endoscopieafdeling als:

- U veel bloed verliest (een kopje vol). Een beetje bloedverlies is normaal.
- Het bloeden aanhoudt.
- U na afloop hevige buikpijn of koorts krijgt (boven 38°C).

Buiten kantooruren neemt u contact op met de Spoedeisende Hulp en dus **niet** met huisartsenpost. De telefoonnummers vindt u achter in deze folder.

Uitslag

Voordat u naar huis gaat bespreekt de arts of verpleegkundig endoscopist, die het onderzoek gedaan heeft, de bevindingen met u. Wanneer er een stukje weefsel is weggenomen, krijgt u de resultaten van het onderzoek tijdens een afspraak bij uw huisarts of specialist na vijf werkdagen.

De werkwijze op de locaties Heerlen en Sittard-Geleen zijn nagenoeg gelijk, echter kunnen er kleine verschillen in de procedure en de logistiek voorkomen.

Tenslotte

- Volg de instructies met betrekking tot de voorbereidingen nauwgezet op.
- Bent u opgenomen geweest in een buitenlands ziekenhuis? Dan moet u dit melden bij de afspraak.
- Wij adviseren u deze folder nog enige tijd te bewaren. Als u vragen hebt, stel ze dan gerust. Op werkdagen kunt u bellen tussen 09:00 en 12:00 uur en tussen 14:00 en 16:00 uur. De telefoonnummers vindt u op de achterzijde van de folder.
- Wilt u meer informatie, dan kunt u deze o.a. vinden op de internetsite van het Nederlands Genootschap van Maag-Darm-Leverartsen: www.mdl.nl

Diëtetiek

Informatienummer 088 - 459 7636

Werkdagen: 8.30 uur – 17.00 uur

Behandelend diëtist: _____

Afspraken

- Bezoek polikliniek:
- Meldpunt Oost 03
- Meldpunt West 07

Datum _____ om _____ uur

Duur _____ minuten

- Telefonisch consult: De diëtist belt u:

Datum _____ om _____ uur

- Overdracht naar : _____

De diëtist maakt een afspraak met u.

Contact

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen of wilt u meer weten, dan kunt u bellen met onze afdeling. Wij staan u graag te woord.

Uw onderzoek vindt plaats op locatie .....

Zuyderland Medisch Centrum, Endoscopieafdeling

Bereikbaarheid, afspraken en informatie

088 – 459 9715

*In geval van **spoed** kunt u tijdens kantooruren bellen met bovenstaand telefoonnummer. Na kantooruren en in het weekend kunt u in dringende gevallen contact opnemen met de dienstdoende internist via de Spoedeisende Hulp. Locatie Heerlen 088 – 459 2800 / Locatie Sittard-Geleen 088 – 459 7876.*

Openingstijden

Maandag t/m vrijdag van 08.30 – 17.00 uur

Bezoekadres

Locatie Sittard, meldpunt Oost 35

Locatie Heerlen, vleugel B

Internetadressen

www.zuyderland.nl/interne

www.zuyderland.nl